

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/18001,Promocja-projektu-wydawniczego-Kryzys-Bydgoski-1981-Bydgoszcz-12-marca-2013.html>
25.04.2024, 21:00

Promocja projektu wydawniczego „Kryzys Bydgoski 1981” - Bydgoszcz, 12 marca 2013

Krzysztof Osiński

Piotr Rybarczyk

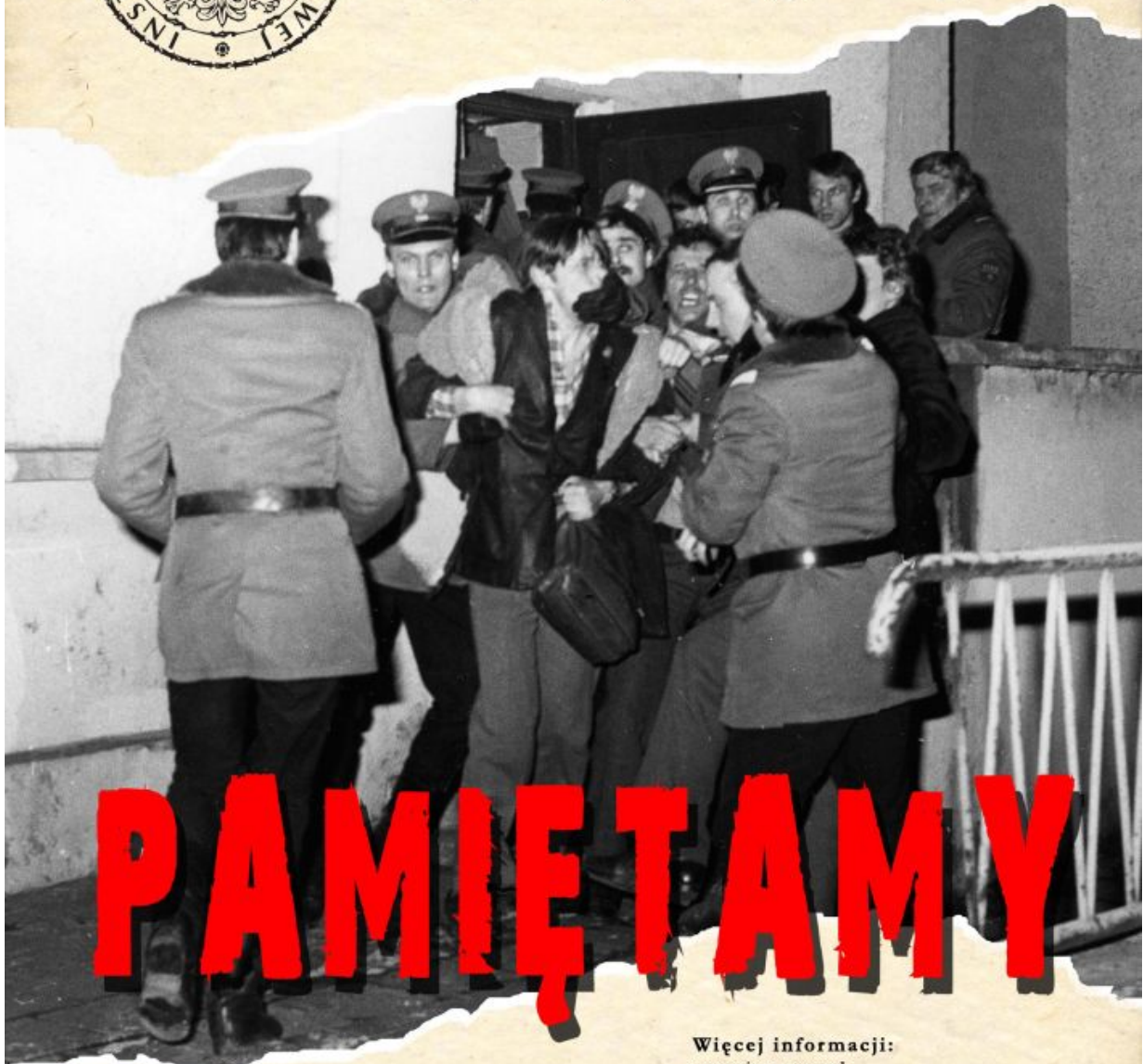
**KRYZYS
BYDGOSKI
1981**

Tom I
Monografia

KRYZYS BYDGOSKI 1 9 8 1

PAMIĘTAMY

Komitet organizacyjny obchodów:

Więcej informacji:

www.ipn.gov.pl

www.klub-generalagrota.pl

www.facebook.com/grot.bydgoszcz

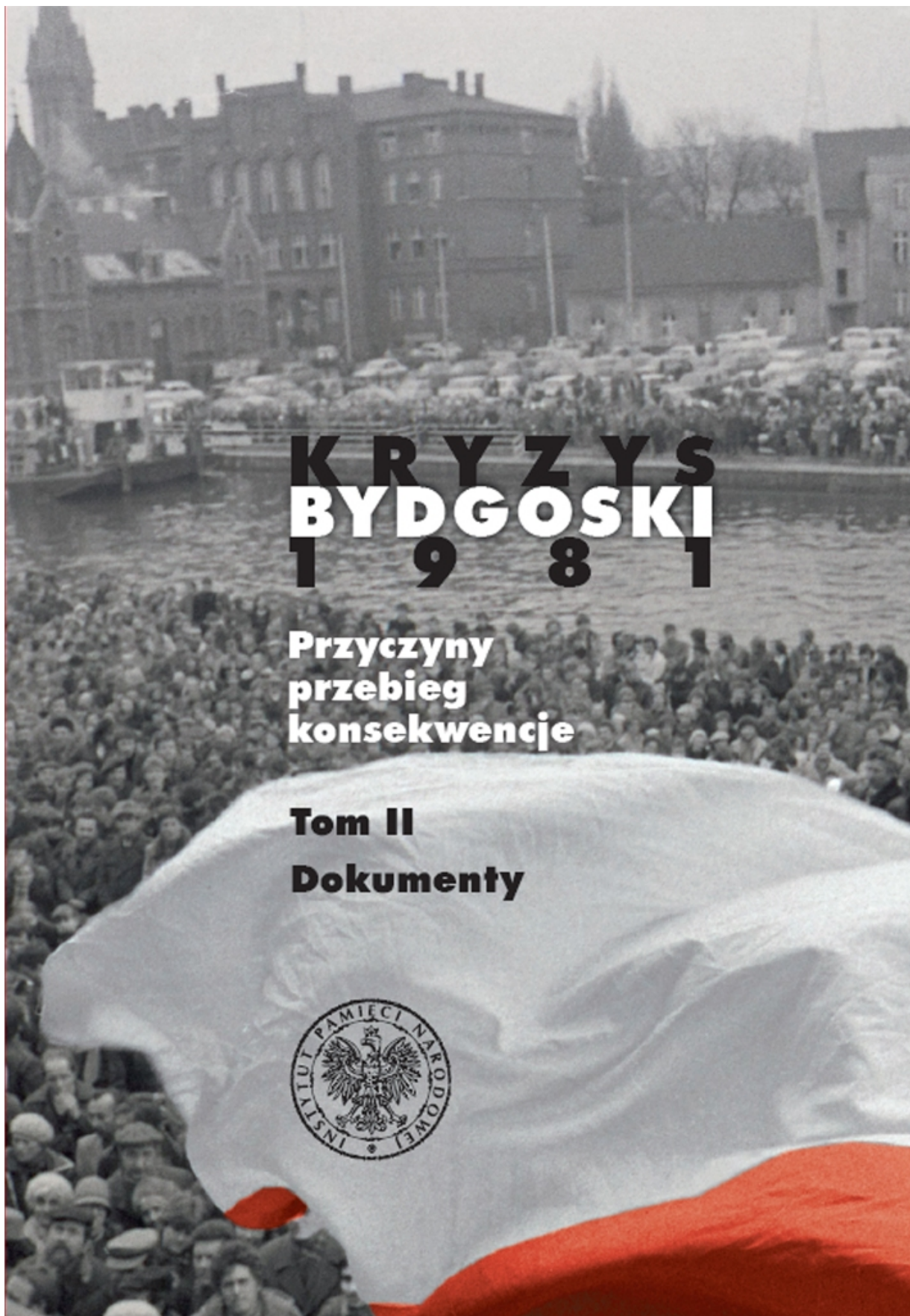
INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

ECS

Europejskie
Centrum
Solidarności

Ośrodek **Karta**

12 marca br. (we wtorek) o godz. 17.30 rozpocznie się w Miejskim Centrum Kultury w Bydgoszczy (przy ul. Marcinkowskiego 12-14) spotkanie promujące projekt wydawniczy „Kryzys Bydgoski

1981”.

Wydawnictwo składa się z trzech tomów: monografii z dołączoną do niej płytą DVD z filmem „14 dni. Prowokacja bydgoska” (tom I), wyboru dokumentów (tom II) oraz relacji świadków na płycie DVD (tom III). Pierwsze dwa tomy zostały przygotowane przez historyków z Delegatury IPN w Bydgoszczy, trzeci natomiast jest efektem współpracy Ośrodka KARTA, Europejskiego Centrum Solidarności i Narodowego Centrum Kultury.

Projekt został przygotowany w ramach porozumienia między Europejskim Centrum Solidarności, Ośrodkiem KARTA, Instytutem Pamięci Narodowej, Urzędem Miasta Bydgoszcz oraz Senatorenem RP Janem Rulewskim. W spotkaniu, prowadzonym przez dr. Grzegorza Kaczmarka, udział wezmą z jednej strony władze ww. instytucji (prezes IPN dr Łukasz Kamiński i dyrektor gdańskiego oddziału IPN dr hab. Mirosław Golon, dyrektor Ośrodka KARTA dr Artur Jóźwik, dyrektor ECS w Gdańsku Basil Kerski), jak również sami autorzy poszczególnych tomów: dr Krzysztof Osiński (IPN), Piotr Rybarczyk (IPN), Robert Gajos (IPN) i przedstawiciele Ośrodka KARTA, a także autorzy załączonej do t. 3 płyty z prezentacją – Przemysław Ruchlewski (ECS) i Jakub Kufel (ECS).

Wstęp wolny, zapraszamy!

* * *

Projekt wydawniczy „Kryzys bydgoski 1981” (opis tomów przygotowanych przez IPN)

K. Osiński, P. Rybarczyk, *Kryzys bydgoski 1981. Przyczyny - przebieg - konsekwencje*, t. 1: monografia, Bydgoszcz-Gdańsk-Warszawa 2013.

Tom pierwszy serii to kompleksowa monografia ukazująca kryzys bydgoski z 1981 r. w szerokim kontekście historycznym – jego genezę, przebieg, a także dalekosiężne reperkusje, zarówno na płaszczyźnie politycznej, jak i społecznej. Ukazany jest nie tylko przebieg sesji Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z 19 marca 1981 r., przedwczesne zerwanie przez władze jego obrad, protest związkowców oraz siłowe wyrzucenie ich z sali obrad, ale również szeroki kontekst, który towarzyszył tym wydarzeniom. Opisano m.in. wpływ kryzysu bydgoskiego na prowadzone przez komunistyczne władze przygotowania do wprowadzenia w Polsce stanu wojennego, działania mające powstrzymać erozję struktur PZPR i aparatu porządku publicznego, zakulisowe dyskusje reprezentantów obu stron konfliktu na temat porozumienia warszawskiego i jego reperkusji (legalizacja NSZZ RI „Solidarność”), trybu wyjaśniania sprawy bydgoskiej.

***Kryzys bydgoski 1981. Przyczyny - przebieg - konsekwencje*, t. 2: dokumenty, wstęp K. Osiński, P. Rybarczyk, opr. R. Gajos, K. Osiński, P. Rybarczyk, Bydgoszcz-Gdańsk-Warszawa 2013.**

Prezentowany w drugim tomie wybór dokumentów powstał w wyniku szerokiej kwerendy w archiwach szczebla wojewódzkiego i krajowego, uwzględniającej wszystkie dostępne zasoby źródłowe dotyczące omawianej problematyki. Tom zawiera materiały wytworzone przez obóz władzy (PZPR, rząd PRL, organy administracji terenowej i prokuratorskie) oraz NSZZ „Solidarność”, a także cywilny i wojskowy aparat bezpieczeństwa i porządku publicznego. Źródła te pozwalają odtworzyć przebieg wydarzeń oraz atmosferę społeczno-polityczną panującą w okresie kryzysu

bydgoskiego.

Noty o autorach:

dr Krzysztof Osiński (ur. 1974 r.), historyk, doktor nauk historycznych, pracownik naukowy Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Gdańsku, Delegatura w Bydgoszczy. Autor publikacji naukowych o dziejach najnowszych Polski, w tym m.in.: *Walka o Wielką Polskę. Narodowa Demokracja wobec rządów sanacji na terenie województwa pomorskiego w latach 1926-1939*, Toruń 2008; *Zarys dziejów NSZZ „Solidarność” Regionu Bydgoskiego (1980-1990)*, Gdańsk 2010; *Internowani w stanie wojennym z województwa bydgoskiego*, Bydgoszcz 2011. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się głównie wokół historii społeczno-politycznej XX wieku na Kujawach i Pomorzu.

Piotr Rybarczyk (ur. 1980 r.), historyk i archiwista, pracownik pionu archiwalnego w bydgoskiej Delegaturze IPN, autor kilkunastu artykułów naukowych, redaktor naukowy publikacji: *Rok. Pierwszy. Powstanie i działalność aparatu bezpieczeństwa publicznego na Pomorzu i Kujawach (luty-grudzień 1945)*, red. nauk. B. Binaszewska, P. Rybarczyk, wstęp P. Rybarczyk, Warszawa-Bydgoszcz-Gdańsk 2010. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół historii najnowszej Kujaw i Pomorza, ze szczególnym uwzględnieniem wzajemnych relacji pomiędzy PPR/PZPR a aparatem bezpieczeństwa i porządku publicznego PRL.

Robert Gajos (ur. 1981 r.), historyk, pracownik pionu archiwalnego w bydgoskiej Delegaturze IPN (kierownik Sekcji Informacji i Sprawdzień), autor albumu: *Bydgoski marzec 1981*, opr. R. Gajos, Bydgoszcz-Gdańsk 2009. Jego zainteresowania historyczne koncentrują się na dziejach najnowszych Polski i świata.

* * *

Kryzys Bydgoski 1981 roku

Lokalny incydent, do jakiego doszło 19 marca 1981 r. w Bydgoszczy, spowodował kryzys społeczno-polityczny, który objął swoim zasięgiem całą Polskę. W trzeciej dekadzie marca 1981 r. przez kraj przetoczyła się fala strajków przeciwko bezkarności władzy. Żądano ukarania winnych wyrzucenia przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej delegacji „Solidarności” z sali posiedzeń Wojewódzkiej Rady Narodowej i pobicia trzech związkowców (Michała Bartoszcze, Mariusza Łabentowicza i Jana Rulewskiego). Dramatyzm sytuacji potęgowały odbywające się w tym czasie w Polsce manewry wojsk Układu Warszawskiego „Sojuz '81”. Na tle stosunku do sprawy bydgoskiej spolaryzowały się postawy wewnątrz dwóch głównych obozów sceny politycznej – PZPR i „Solidarności”. Po obu stronach ujawnili się zarówno dążący do konfrontacji radykałowie, jak i zwolennicy rozwiązań kompromisowych. 30 marca 1981 r., w przeddzień zapowiadanego przez „Solidarność” strajku generalnego, po pełnych napięcia negocjacjach między stroną rządową i związkową osiągnięto konsensus i podpisano tzw. porozumienie warszawskie. Jednak zamiast ostatecznie uspokoić sytuację, wywołało ono nowe konflikty i spory.

PLIKI DO POBRANIA

[Zaproszenie na spotkanie promocyjne \(pdf, 752 KB\)](#)